

A *Phyllostachys* nemzetség morfológiai vizsgálata

Tóth Patrik Gábor

Kertészmérnöki alapképzési szak, nappali tagozat

Kertészettudományi Intézet

Belső témavezető: Dr. Neményi András Béla, Tudományos főmunkatárs, Tájépítészeti,

Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Dísznövénytermesztési és
Zöldfelületgazdálkodási Kutatócsoport

Belső témavezető: Dr. Penksza Károly, Egyetemi tanár, Növénytermesztési-tudományok

Intézet, Növénytan Tanszék

Az egyes bambusz fajok egymástól való pontos elkülönítése sokszor igen nehézkes. Az alcsaládra jellemző élettani sajátosságaikból kifolyólag, értendő ezalatt, hogy virágzás periódusuk akár több évtizedek elteltével jelentkeznek, ezen kívül tavasszal egy rövid egy-két hetes időszak áll rendelkezésünkre, ugyan is épp az előbb említett okból kifolyólag, az úgy nevezett bambusz rügyeket borító szárhüvelyek alaktani sajátosságai alapján lehet nagy biztonsággal elkülöníteni egymástól az adott fajokat. Nemzetközi viszonylatban is ez a módszer a legbiztosabban alkalmazható, viszont az említett időszakon kívül igen nehézkes dolgunk van, ha egy adott egyedről szeretnénk eldönteni pontosan melyik fajhoz is tartozik. Munkámban pontosan ennek a problémának kérdéskörét tűztük ki célul, hogy keressünk egy olyan alternatív határozási módszert, amely a hobbisták, szakemberek, esetleg botanikusok segítségére lehet, a fajgazdag *Phyllostachys* nemzetség, legalább csoportszintű leszűkítésére.

A kutatás alatt összesen 40 taxont vizsgáltunk. Minden vizsgálati módszer kipróbálásánál és alkalmazásánál arra törekedtünk, hogy egy viszonylag kis költség- és eszközigényű változatot találjunk, hogy minél inkább széleskörben alkalmazható legyen, valamint alkalmas legyen gyorsdiagnosztikai módszerként is. Ennek eredményeképpen egyszerű és jól mérhető mikroszkópos vizsgálatok mellett döntöttünk. A kutatás során a lombszeleken található másodlagos erek párhuzamos ágai által alkotott mozaikos hálózatot, valamint a levélszélel serteszőröket vizsgáltuk több szempont szerint. A vizsgálatokat többszöri mintázások és mérések mellett végeztük, hogy minél biztosabb eredményeket kapjunk.

Ezek alapján két kisebb csoportban, öt faj esetében bizonyult úgy, hogy a módszer egyéb nem szárhüvelylevél eredetű alaktani bélyeg figyelembevételével szorul végső esetben kiegészítésre. Összeségében kimondható, hogy lehetőség rejlik a további levél és egyéb alaktani bélyegek morfometriai elemzésében a jövő kutatásait tekintve, valamint hogy az eredmények alapján esetlegesen a határozók újabb bélyegeként ezekkel kiegészüljön.